

INFORMACE
K PŘIJÍMACÍMU ŘÍZENÍ DO
STŘEDNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
UCHAZEČŮ SE SPECIÁLNÍMI
VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI
OD 1. LEDNA 2024

Legislativní rámec

- Podle § 16 odst. 1 a odst. 2 písm. c) školského zákona se žákem se speciálními vzdělávacími potřebami rozumí mimo jiné osoby, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření spočívajících v nezbytné úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání odpovídající jejich speciálním vzdělávacím potřebám, zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám uchazečů.
- Střední škola upraví podmínky přijímání ke vzdělávání podle § 16 odst. 2 písm. c), § 19 a § 64 školského zákona, a dále podle § 24, § 25 a Přílohy č. 1 a 2 vyhlášky č. 422/2023 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři (dále jen „vyhláška č. 422/2023“).

Pro koho je úprava podmínek přijímání ke vzdělávání určena

- Úprava podmínek přijímacího řízení náleží uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami **všech věkových skupin** hlásícím se do **všech forem** středního vzdělávání (denní, večerní, dálková, distanční, kombinovaná) včetně nástavbového nebo zkráceného studia.
- Úpravu podmínek přijímacího řízení a uzpůsobení konání přijímací zkoušky lze uplatnit pouze na základě **doporučení** pro uchazeče se speciálními vzdělávacími potřebami **vydaného školským poradenským zařízením** (dále jen „ŠPZ“), které uchazeč odevzdá společně s přihláškou ke střednímu vzdělávání a konzervatoři podle § 3 odst. 1 písm. i) vyhlášky č. 422/2023 Sb. Pokud se na daný obor vzdělání přijímací zkouška nekoná, doporučení ŠPZ není součástí přijímacího řízení a k přihlášce ke vzdělávání se nepřikládá.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) doporučuje zvážit přiznání úpravy podmínek přijímacího řízení u uchazečů, kterým pro průběh vzdělávání bylo ŠPZ vydáno doporučení se zařazením minimálně do **druhého stupně podpůrných opatření**.
- Doporučení ŠPZ se vydává s využitím formuláře podle Přílohy č. 2 k vyhlášce č. 422/2023 Sb.: **Doporučení školského poradenského zařízení pro úpravu podmínek přijímání ke vzdělávání** (viz příloha č. 2 tohoto metodického materiálu).
- ŠPZ v doporučení stanoví dobu, po kterou je vydané doporučení platné, tato doba zpravidla nepřesáhne **dva roky** podle § 15 odst. 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Doporučení ŠPZ se v souladu s § 24 odst. 3 vyhlášky č. 422/2023 Sb. vydává v **jednom** vyhotovení, přičemž uchazeč si ponechá originál a do digitálního přihlašovacího systému (DIPSY) nahraje soubor se skenem nebo fotografií doporučení, v případě podání přihlášky na tiskopisu ke každé podané přihlášce přiloží prostou kopii.
- Úprava podmínek přijímacího řízení podle doporučení ŠPZ **nenahrazuje povinnost doložit** pro příslušný obor vzdělání **posudek o splnění podmínek zdravotní způsobilosti** uchazeče v souladu s § 60a odst. 5 školského zákona a nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Zdravotní způsobilost ke vzdělávání v příslušném oboru vzdělání posuzuje a lékařský posudek vydává zpravidla lékař v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktický lékař pro děti a dorost podle zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (bližší k tomu viz § 51 zákona č. 373/2011 Sb.), ve znění pozdějších předpisů.

- Posudek se pro přijetí v dotčených oborech vzdělání předává střední škole spolu s přihláškou ke vzdělávání v souladu s § 3 odst. 1 písm. h) vyhlášky č. 422/2023 Sb. Pokud do více oborů vzdělání, do kterých uchazeč podává přihlášku, je závěr o zdravotní způsobilosti shodný, lze tyto obory vzdělání uvést v jednom formuláři (je možné použít formulář, který je přílohou č. 1 tohoto metodického materiálu). Originál posudku si ponechá uchazeč, do systému DIPSY nahraje soubor se skenem nebo fotografií posudku, v případě podání přihlášky na tiskopisu k přihlášce přiloží jeho prostou kopii. Informaci o podmínkách zdravotní způsobilosti ke vzdělávání, pokud jsou stanoveny, uvede ředitel školy v kritériích přijímacího řízení.

KATEGORIE UZPŮSOBENÍ DLE DRUHU ZNEVÝHODNĚNÍ UCHAZEČE

- Kategorie uzpůsobení konání přijímací zkoušky podle druhu znevýhodnění, přípustné úpravy zkušební dokumentace a přípustná uzpůsobení přijímací zkoušky jsou stanovena v Příloze č. 1 vyhlášky č. 422/2023 Sb. Uzpůsobení se vztahují k jednotné přijímací zkoušce, ke školní přijímací zkoušce, je-li ředitelem stanovena, popř. k talentové zkoušce, je-li rámcovým vzdělávacím programem stanovena a vyžaduje-li to charakter talentové zkoušky.
- **Kategorie uzpůsobení dle druhu znevýhodnění jsou následující:**

- ZP_A:** Zrakově postižení skupiny A schopní rýsovat a číst zvětšené obrázky
- ZP_B:** Zrakově postižení skupiny B neschopní z důvodu smyslového postižení rýsovat a číst složitější obrázky
- ZP_BR:** Zrakově postižení upřednostňující čtení a psaní v Braillově písmu
- SP:** Sluchově postižení, jejichž prvním jazykem je český znakový jazyk
- O:** Ostatní uchazeči se speciálními vzdělávacími potřebami, především uchazeči se specifickými poruchami učení, uchazeči s tělesným postižením, uchazeči se sluchovým postižením, kteří nejsou zařazeni v kategorii SP, uchazeči se znevýhodněním v důsledku chronického onemocnění a cílené medikace, která může ovlivnit jejich schopnosti, uchazeči s poruchou autistického spektra, uchazeči s jiným rodným jazykem než českým, uchazeči s narušenou komunikační schopností aj.

- Do jedné z kategorií uzpůsobení konání přijímací zkoušky je uchazeč zařazen v případě, že ŠPZ při vyšetření zjistí, že pro přijímání ke střednímu vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními je nezbytné některé z uzpůsobení, které vyhláška stanovuje.

Přípustná uzpůsobení konání přijímací zkoušky

- Obsah jednotné přijímací zkoušky je pro všechny uchazeče příslušné věkové kategorie stejný, výjimkou jsou pouze testy z českého jazyka a literatury pro uchazeče zařazené do kategorie SP a eliminace testových úloh na rýsování a úloh se složitými obrázky pro uchazeče zařazené do kategorie ZP_B a ZP_BR (Příloha č. 1 vyhlášky č. 422/2023 Sb.).

- U uchazečů se znevýhodněním v důsledku **chronického onemocnění** a cílené medikace vydává ŠPZ doporučení na základě podkladů od oprávněných poskytovatelů zdravotních služeb podle § 11 odst. 4 písm. h) vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- Ve výjimečném případě náhlých **nepředvídatelných zdravotních komplikací** (např. akutní úraz ruky), kdy již ŠPZ nestihne vydat doporučení, a které lze řešit poskytnutím kompenzačních pomůcek (využití počítače, s tím související navýšení času) a konání zkoušky v náhradním termínu by situaci uchazeče neřešilo, může ředitel střední školy rozhodnout o uzpůsobení podmínek přijímacího řízení i bez doporučení ŠPZ. V tomto případě nejde o uchazeče se speciálními vzdělávacími potřebami, a tedy uchazeč není zařazen do kategorie uzpůsobení dle druhu znevýhodnění, ale uplatňuje se zde princip poskytnutí rovných podmínek na rovnoprávném základě s ostatními. O takovém uzpůsobení se provede písemný záznam.

OBLIGATORNÍ UZPŮSOBNÍ

- Mezi povinně uváděné uzpůsobení konání přijímací zkoušky patří navýšení časového limitu ve výši **25 %, 50 %, 75 %, nebo 100 % podle doporučení ŠPZ**. Navýšení platí shodně pro jednotnou přijímací zkoušku (písemný test z matematiky a písemný test z českého jazyka a literatury) i školní přijímací zkoušku. Příloha č. 1 vyhlášky č. 422/2023 Sb. ovšem hovoří pouze o navýšení času v případě testů, navýšení času při jiných součástech školní přijímací zkoušky mimo písemné testy, třeba při zkoušce praktické, se tedy nepřipouští. Výsledný navýšený časový limit vyjádřený v minutách se zaokrouhluje na nejbližší vyšší číslo dělitelné 5. **V jedné učebně** konají přijímací zkoušku pouze uchazeči **se shodnou výší časového limitu** pro konání zkoušky v souladu s § 24 odst. 4 vyhlášky č. 422/2023 Sb.
- **U kategorie ZP_B a ZP_BR** se vždy doporučí obsahová úprava testového sešitu jednotné přijímací zkoušky nebo zadání školní přijímací zkoušky: jsou vyňaty nebo nahrazeny úlohy na rýsování a úlohy se složitými obrázky. Pro uchazeče se zrakovým postižením, u nichž z doporučení ŠPZ vyplývá požadavek na zpracování zadání písemných testů v **Braillově písmu**, připraví Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále jen „Centrum“) testový sešit v Braillově písmu dle § 24 odst. 7 vyhlášky č. 422/2023 Sb.).
- **U kategorie SP** se vždy doporučí obsahová úprava testu jednotné přijímací zkoušky z českého jazyka a literatury, popř. školní přijímací zkoušky tak, aby ověřoval znalost českého jazyka na úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce. Tato obsahová úprava testového sešitu je v případě jednotné přijímací zkoušky v kompetenci Centra, v případě školní přijímací zkoušky v kompetenci ředitele školy.
- Do formuláře doporučení **nemůže ŠPZ uvádět další požadavky na obsahové úpravy** zadání přijímací zkoušky nad rámec úprav stanovených vyhláškou č. 422/2023 Sb.

FAKULTATIVNÍ UZPŮSOBNÍ

- Další možná uzpůsobení konání přijímací zkoušky stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 422/2023 Sb., a to za předpokladu, že použitím kompenzačních pomůcek uchazeči se speciálními vzdělávacími potřebami nevznikne neoprávněná výhoda při konání přijímací zkoušky. Kompenzační pomůcky se zaznamenávají do formuláře doporučení v části *Ostatní uzpůsobení*.

- Mezi kompenzační pomůcky **nepatří**:
 - a) encyklopedie,
 - b) Matematicko-fyzikální a chemické tabulky,
 - c) kalkulačka,
 - d) Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovné češtiny.
- Mezi jiná uzpůsobení mimo jiné **patří**:
 - a) samostatná učebna
 - přiznává se pouze v případě, že je potřeba, aby uchazeč konal přijímací zkoušku **zcela odděleně** od ostatních uchazečů v samostatné místnosti;
 - jde-li o oddělení z důvodu navýšeného časového limitu, je konání přijímací zkoušky s uchazeči se stejnou časovou dotací samozřejmostí (viz bod Obligatorní uzpůsobení);
 - b) zápis odpovědí na počítači (jde zejména o formu podpůrného opatření u uchazečů zařazených v kategorii O)
 - užívaný počítač nesmí být připojen k internetu, nesmí na něm být nainstalovány nepovolené pomůcky a při testu z českého jazyka nesmí být využívána korekce pravopisu;
 - c) vypracování testu, případně zápis odpovědí na počítači (jde o formu podpůrného opatření u uchazečů zařazených v kategorii ZP)
 - užívaný počítač nesmí být připojen k internetu, nesmí na něm být nainstalovány nepovolené pomůcky a při testu z českého jazyka nesmí být využívána korekce pravopisu;
 - d) využití služeb podporující osoby
 - § 25 odst. 1 a 2 definuje podporující osobu jako fyzickou osobu přítomnou spolu s uchazečem při konání přijímací zkoušky, která v souladu s doporučením ŠPZ zajišťuje asistenci praktickou, popř. technickou, zápis odpovědí, předčítání textu, motivování, objasňování jazykových prostředků v pokynech k úlohám, tlumočení do a z českého znakového jazyka či jiného komunikačního prostředku; uvedené činnosti může vykonávat jedna nebo více osob;
 - touto osobou může být asistent pedagoga, popř. učitel střední školy, v níž se přijímací zkouška koná, tlumočnický znakového jazyka, osobní asistent uchazeče;
 - MŠMT doporučuje, aby touto osobou byl pouze ve zcela výjimečných případech zákonný zástupce uchazeče či jiná blízká osoba;
 - ředitel střední školy rozhodne o tom, kdo bude v daném konkrétním případě podporující osobou, a umožní seznámení uchazeče s určenou podporující osobou před konáním přijímací zkoušky;
 - MŠMT doporučuje, aby využití služeb podporující osoby ŠPZ uvádělo v doporučení u uchazečů, kteří jsou pro průběh vzdělávání zařazeni **do třetího a vyššího stupně** podpůrných opatření;
 - dále MŠMT doporučuje, aby ředitel školy zajistil poučení podporující osoby o tom, jakým způsobem může poskytovat uchazeči podporu, aby mu nevznikla neoprávněná výhoda při konání zkoušky;
 - e) úprava pracovního místa nebo úprava učebny;

- f) alternativní způsob zápisu odpovědí (testový sešit, prázdné listy papíru)
- je třeba posoudit, zda je uchazeč schopen pracovat se záznamovým archem;
 - pokud nikoli, je třeba v doporučení ŠPZ tuto úpravu podmínek přijímací zkoušky uvést – v takové případě si v souladu s § 15 odst. 5 vyhlášky č. 422/2023 Sb. **nemůže** uchazeč oproti ostatním uchazečům **testový sešit ponechat**;
- g) záložka, psací podložka, zvýrazňovač aj.;
- h) pro uchazeče s jiným rodným jazykem než českým zařazené do kategorie O překladový slovník;
- i) formální úprava zkušební dokumentace
- formální uzpůsobení zadání školní přijímací zkoušky;
 - zvětšení písma v testovém sešitě – v takovém případě poskytne Centrum řediteli školy testový sešit **v otevřeném formátu** bezprostředně před konáním zkoušky;
 - za úpravu testového sešitu následně odpovídá ředitel školy v souladu s § 24 odst. 6 vyhlášky č. 422/2023 Sb.);
 - **záznamový arch pro jednotnou přijímací zkoušku se nezvětšuje.**

Informovaný souhlas

- Součástí Doporučení školského poradenského zařízení pro úpravu podmínek přijímání ke vzdělávání podle Přílohy č. 1 vyhlášky č. 422/2023 Sb. je informovaný souhlas zletilého uchazeče nebo zákonného zástupce nezletilého uchazeče s navrženými úpravami podmínek přijímacího řízení. **Bez udělení informovaného souhlasu není ředitel střední školy oprávněn k poskytnutí navržených uzpůsobení.**
- Informovaný souhlas se **uděluje v ŠPZ** kromě těchto vyhláškou č. 422/2023 Sb. specifikovaných případů:
 - a) z doporučení ŠPZ vyplývá možnost využít počítač,
 - b) z doporučení ŠPZ vyplývá možnost využít služeb podporující osoby,
 - c) z doporučení ŠPZ vyplývá možnost využít kompenzační pomůcku, která je ve vlastnictví základní školy, jíž je uchazeč žákem.
- Ve výše uvedených případech je povinností zletilého uchazeče nebo jeho zákonného zástupce udělit informovaný souhlas ve střední škole, kam se uchazeč hlásí, a to nejpozději **10 dní před konáním přijímací zkoušky**. Informovaný souhlas bude udělen po projednání s ředitelem střední školy, kam se uchazeč hlásí, v případě bodu c) i základní školy, jež vlastní uvedenou kompenzační pomůcku. Pro tyto účely je ve formuláři doporučení v části pro informovaný souhlas uveden údaj *Místo*.
- Nevyvine-li zletilý uchazeč nebo zákonný zástupce nezletilého uchazeče snahu k udělení informovaného souhlasu ve střední škole, vyzve jej ředitel střední školy, aby tak učinil. V případě, že k udělení informovaného souhlasu ani po výzvě nedojde, postupuje ředitel školy v souladu s nejlepšími zájmy uchazeče.
- Uzpůsobení konání písemných testů jednotné přijímací zkoušky by mělo být v dotčených školách zajišťováno ve shodě.

LÉKAŘSKÝ POSUDEK O ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI KE VZDĚLÁVÁNÍ

vydáván jako příloha přihlášky ke vzdělávání ve střední škole a konzervatoři
pro účely posouzení zdravotní způsobilosti ke vzdělávání

Evidenční číslo:

(vyplňuje lékař)

Příjmení a jméno (jména) uchazeče	
[]	
Datum narození	
[]	
Adresa trvalého pobytu (pobytu u cizince)	
[]	
Kód oboru (oborů) vzdělání	Název oboru (oborů) vzdělání
[]	[]
Závěr o zdravotní způsobilosti	
Posuzovaná osoba je pro vzdělávání ve výše uvedeném oboru (oborech) vzdělání:	
A) ZDRAVOTNĚ ZPŮSOBILÁ*	
B) ZDRAVOTNĚ NEZPŮSOBILÁ*	
Jméno, popřípadě jména, a příjmení poskytovatele v případě fyzické osoby, obchodní firma nebo název poskytovatele v případě právnické osoby, adresa místa poskytování zdravotních služeb, identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno	
[]	

Datum vydání posudku

Jméno a příjmení posuzujícího lékaře

Převzal dne

Razítko a podpis posuzujícího lékaře

Podpis posuzované osoby (zákonného zástupce)

Poučení:

Proti tomuto posudku je možno podat podle ustanovení § 46 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, návrh na jeho přezkoumání do 10 pracovních dnů ode dne jeho prokazatelného předání. Návrh se podává písemně výše uvedenému lékaři a nemá odkladný účinek. Práva na přezkoumání posudku se lze vzdát, o čemž bude učiněn písemný záznam stvrzený podpisem posuzované osoby.

* Nehodící se škrtněte.

Doporučení školského poradenského zařízení pro úpravu podmínek přijímání ke vzdělávání

Jméno a příjmení uchazeče:

Datum narození:

Adresa trvalého pobytu uchazeče, u cizince místo pobytu:

Název a adresa školy, v níž se uchazeč v době konání přijímacího řízení vzdělává:

.....
.....

Ročník vzdělávání: Kategorie dle druhu znevýhodnění uchazeče:

Datum vyšetření v ŠPZ: Platnost doporučení do:

Návrh konkrétních úprav podmínek přijímání ke vzdělávání v souladu s přílohou č. 1 k vyhlášce č. 422/2023 Sb.

Navýšení časového limitu pro konání přijímací zkoušky:

Ostatní uzpůsobení:

.....
.....

Název a adresa pracoviště, které vydalo doporučení, kontaktní e-mail a telefon:

.....
.....

Vedoucí pracoviště (jméno, příjmení):

Zpracoval (jméno, příjmení, podpis):

Datum:

Razítko

Informovaný souhlas zletilého uchazeče nebo zákonného zástupce s navrženými úpravami podmínek:

(V případě, že z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá možnost využít počítač nebo služeb podporující osoby nebo kompenzační pomůcku, která je ve vlastnictví základní školy, jíž je uchazeč žákem, musí být tento informovaný souhlas učiněn ve škole, a to nejpozději 10 dní před konáním příslušné zkoušky. V ostatních případech se informovaný souhlas uděluje ve školském poradenském zařízení).

Prohlašuji, že

- a) výslovně souhlasím s poskytováním v doporučení uvedených podpůrných opatření,
- b) byl/a jsem informován/a o důsledcích a organizačních opatřeních, která vyplývají z poskytování podpůrných opatření, a
- c) podpisem stvrzuji, že jsem informacím uvedeným v písmenu b) porozuměl/a.

Datum:

Podpis zletilého uchazeče nebo zákonného zástupce:

Místo:

.....